

Saksframlegg

Sak nr.	Utvalg	Møtedato
48/2023	Formannskapet	05.09.2023

Høring på forvaltningsplan for region 6 - Midt Norge

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Grong kommune mener at innspillene kommunen hadde til revidering av rovviltplanen for region 6 tidligere i planprosessen, stort sett imøtekommes i planen eller i andre tiltak. Kommunen støtter forslaget til revidert forvaltningsplan for region 6 med ønske om følgende tillegg i planen:

- Rovviltnemda skal arrangere årlige møter mellom interesseorganisasjoner og forvaltningen for blant annet å oppnå felles forståelse når det gjelder metoder, ressursbruk og resultater i forbindelse med bestandsdata. Dette er av vesentlig betydning for å sikre best mulig beslutningsgrunnlag, og som konfliktdependende tiltak.
- Siden en felles nordisk forvaltningsplan ikke kom med som tiltak, bør faste årlige møter mellom rovviltregion 6 og naboregion i Sverige komme med som tiltak for å styrke samarbeidet om til dels felles rovviltbestander. Her bør det også kunne vurderes om det er hensiktsmessig og mulig med en felles forvaltningsplan på tvers av riksgrensen.

Formannskapetets behandling av sak 48/2023 i møte den 05.09.2023:

Behandling:

Representant Erlend Fiskum, Senterpartiet, fremmet følgende forslag:

Kulepunkt 2 erstatter kommunedirektørens forslag til innstilling:

"Det er behov for et styrket nordisk samarbeid om rovviltforvaltning. Det skal arrangeres årlige møter med svensk forvaltning for å oppnå et styrket grunnlagsmateriale før oppdatering av bestandstall".

Nytt kulepunkt 3 til kommunedirektørens forslag til innstilling:

"Det skal arbeides videre med nye verktøy i det forbyggende arbeidet, og i skadefellingsarbeidet. Det må tillates bruk av drone både i forebygging, overvåkning, og som hjelpemiddel ved skadefelling".

Nytt kulepunkt 4 til kommunedirektørens forslag til innstilling:

"I tilfeller der bestandsmålet er nådd skal det være stående fellingstillatelser på den aktuelle arten i beiteprioritert område".

Det ble foretatt votering av endring av kulepunkt 2: Representant Fiskums forslag mot kommunedirektørens forslag.

Forslaget fra representant Fiskum enstemmig vedtatt.

Votering av de nye kulepunktene 3 og 4 ble gjort samlet.

Forslaget fra representant Fiskum ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Grong kommune mener at innspillene kommunen hadde til revidering av rovviltplanen for region 6 tidligere i planprosessen, stort sett imøtekommes i planen eller i andre tiltak.

Kommunen støtter forslaget til revidert forvaltningsplan for region 6 med ønske om følgende tillegg i planen:

- Rovviltnemda skal arrangere årlige møter mellom interesseorganisasjoner og forvaltningen for blant annet å oppnå felles forståelse når det gjelder metoder, ressursbruk og resultater i forbindelse med bestandsdata. Dette er av vesentlig betydning for å sikre best mulig beslutningsgrunnlag, og som konfliktdempende tiltak.
- Det er behov for et styrket nordisk samarbeid om rovviltforvaltning. Det skal arrangeres årlige møter med svensk forvaltning for å oppnå et styrket grunnlagsmateriale før oppdatering av bestandstall.
- Det skal arbeides videre med nye verktøy i det forbyggende arbeidet, og i skadefellingsarbeidet. Det må tillates bruk av drone både i forebygging, overvåkning, og som hjelpemiddel ved skadefelling.
- I tilfeller der bestandsmålet er nådd skal det være stående fellingstillatelser på den aktuelle arten i beiteprioritert område.

Saksopplysninger:

Rovviltregion 6 har lagt ut forslag til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6, Trøndelag og Møre og Romsdal, til høring.

Planen skal ta hensyn til følgende overordnede føringer:

- Nasjonale bestandsmål fastsatt av Stortinget
- Regionale bestandsmål for region 6 fastsatt i rovviltforskriften med
 - 12 årlige ynglinger (familiegrupper) av gaupe
 - 10 årlige ynglinger av jerv
 - 3 årlige ynglinger av bjørn
- Kongeørn skal hekke over hele landet og har ikke regionale bestandsmål som forvaltes av rovviltnemdene
- En tydelig soneforvaltning med soner/ forvaltningsområder prioritert for bjørn, jerv og gaupe, samt soner der beitedyr skal ha prioritet. Utenfor et forvaltningsområde for en art har beitedyr prioritet i forhold til den arten. Sonene fastsettes av rovvilt nemdene i hver region.

Omfanget av foreslått revidering:

I forslaget er det ingen store endringer fra gjeldende plan. Det er foreslått mindre grensejusteringer i forvaltningsområdene for jerv og gaupe for få mer praktiske grenser mellom sonene i region 6. Bestandsmålene er også uendret. I denne revideringen har det vært stort fokus på å omtale tema og informasjon som er nødvendig for å forstå nemndas myndighet og prioritering av midler. Det gjelder først og fremst midler til konfliktdempende og forebyggende tiltak. Her er statsforvalteren bevilgende myndighet, mens rovviltnemda gjennom forvaltningsplanen har stor påvirkning på prioritering av et forholdsvis stort spekter av tilskudd.

I vedtak i sak 11/2023 gav Grong formannskap følgende innspill til innhold i revidert plan:

1. Det er ikke behov for å utvide arealet forvaltningsområdet for bjørn. NINA-rapport 1952 viser at det ikke være behov for å utvide arealet. I området vest for E6 er det beitedyr.
2. Nøyaktig bestandsovervåkning er en forutsetning for forsvarlig forvaltning av rovdyr. Dette er også en forutsetning for tilliten mellom forvaltningen og de ulike interessegruppene. Mange av konfliktenes vi opplever i rovviltdebatten handler om forskjellig opplevelse av virkeligheten. Offisielle tall og beregninger stemmer ikke

med observasjonene som gjøres lokalt. De som bruker utmarka, observerer enkelt dyr som ikke finnes i tellingene. Det etterlyses videre en betydelig sterkere tilstedeværelse og feltovervåking. Ressursene til bestandsovervåking må økes. Det bør også vurderes om metodikken for innsamling og registrering av data er god nok. Dagens erfaring er at resultatene blir for tilfeldige, og ikke minst for avhengige av lokalbefolkningens bidrag. Rovviltforvaltninga må arbeide for å få på plass en felles enighet om fakta, metode og grunnlagsmateriale. Dette bør adresseres tydelig i den nye forvaltningsplanen.

3. I arbeidet med revisjon av forvaltningsplanen bør man se på muligheten for å fastsette kriterier som bidrar til raskt og forutsigbart å kunne plassere og definere en bjørn i kategorien «potensiell skadegjører» siden det er det som er avgjørende for om fellingstillatelse skal kunne gis i henhold til rovviltforliket av 2011 i Stortinget pkt. 2.2.19.

4. Planen bør ha konkret mål om god dialog og rask avgjørelse for å hindre at nye tap oppstår, og for å lykkes med fellingsforsøket, selv om dette ser ut til å ha blitt bedre.

5. De forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidlene må i hovedsak gå til aktive brukere. 2023/323-3

6. Øke samhandling mellom skadefellingslag og en enda større erfaringsutveksling og profesjonalisering.

7. Ørn er blitt et betydelig problem og det bør jobbes med en bedre forvaltning av ørnebestanden, og man må vekk fra individrettet forvaltning av ørn.

8. Dialogmøter med forvaltning og organisasjoner med ulike synspunkter i rovviltforvaltningen.

9. Øke lisenskvoter for jerv og kvoter for gaupe med bakgrunn bestander som nå er større enn fastsatte mål.

10. Forliket fra 2011 er svært tydelig på at det ikke skal være rovdyr som representerer skadepotensial i kalvingsområde for tamrein. Om vi skal oppnå dette er lisensjakt, hurtig skadefelling og ekstraordinære uttak i forkant av kalvingsperioden avgjørende.

11. Skadedyr skal tas ut så raskt og effektivt som mulig. Terskelen for å innvilge skadefelling utenfor forvaltningsområdene skal være svært lav. De siste årene er har det vært en betydelig økning av tap til bjørn vest i regionen, langt inn i beiteprioritert område. Dette på bakgrunn av en ny praksis i å være mer tilbakeholden med skadefellingstillatelse om

det er observert binne i området. Vi mener det er et sterkt behov for å understreke at det ikke er gjort politiske vedtak, hverken nasjonalt eller regionalt, som gir mandat til en slik praksis.

12. Det må arbeides for en felles nordisk forvaltningsplan av rovvilt.

«Saken er i utgangspunktet utredet av Aksel Håkonsen ved Overhalla og Grong natur og landbruk»

Vurdering:

Forslaget til revidert forvaltningsplan vurderes å overensstemme med kommunens innspill på følgende måte:

Pkt. 1

Forvaltningsområdet for bjørn er uendret

Pkt. 2

I dette punktet har innspillet en tekst som inneholder mange underpunkter som er knyttet til pålitelighet og aksept av beregninger på størrelse av bestand, samt betydningen av dialog mellom interesseorganisasjoner og forvaltningen for å enes om metodikk og fakta.

I planforslaget opplyses at i tillegg til tilgjengelig vitenskapelige metoder som sporing og DNA analyser er det også mulighet for alle til å registrere observasjoner for allmenheten. «Rovdata har etablert en egen rapporteringsside, Skandobs16, der allmennheten kan registrere sine egne observasjoner og spor tegn av store rovdyr. Tilfeldige innmeldinger av observasjoner av rovvilt fra publikum vil alltid være et viktig bidrag i datainnsamlingen.» Videre står det: «Som et ledd i å øke lokalbefolkningens interesse for å varsle inn tips om ynglinger, har rovviltneemnda vedtatt å videreføre en kompensasjon på kroner 10 000,- for den som gir opplysninger som fører til at tidligere ukjente ynglinger av jerv blir registrert».

Det viktigste når det gjelder punkt 2 i innspillet er dialog mellom interesseorganisasjoner for å oppnå felles forståelse når det gjelder metoder, ressursbruk og resultater i forbindelse med bestandsdata. En ser ikke at dialog om disse temaene er tatt med i planen

Pkt. 3

Forslaget sier ikke noe spesielt om kriteriene for å karakterisere en bjørn som potensiell skadegjører. Høringsnotatet sier at rovviltneemnda ikke har myndighet til å iverksette skadefelling, og at terskelverdier er sammensatte slik at skadepotensiale må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Av disse grunnene er dette punktet ikke med i planen.

Pkt. 4

God dialog og rask avgjørelse i forbindelse med skadetilfeller er ikke nedfelt direkte i planen. Kommunen kan nå søke muntlig om skadefellingstillatelse og få muntlig svar før påfølgende skriftlig oppfølging. Erfaringen etter at denne ordningen kom for noen år siden, er at det går forholdsvis raskt å få svar. Statsforvalteren har en beredskapstelefon som kontaktes i forbindelse med rovviltskader. Ved søknad tidlig på dagen, har man som regel svar slik at et fellingslag kan være på plass i løpet av dagen ved positivt svar. I forbindelse med fellingstillatelse på jerv i et grenseområde i Høylandet og Grong ble fellingstillatelse gitt på under en time etter at muntlig søknad var fremsatt søndag 6. august i år.

Pkt. 5

I innspillet ønsker kommunen at de forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidlene i hovedsak må gå til aktive brukere.

Foreslåtte hovedprioriteringer i planen til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere. Rovviltnemnda foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk.

Foreslåtte hovedprioriteringer til konfliktdempende tiltak:

- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

Vurdering: Midlene er hovedsakelig prioritert til aktive brukere som direkte tapsforebyggende, men også indirekte til brukerne ved å bidra til rask og effektiv felling.

Pkt. 6 om samhandling og effektivisering av fellingsforsøk

Bl.a. er følgende prioritert for tilskudd til konfliktdempende tiltak under pkt 5: Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.

Vurdering: Grong, Høylandet og Namsskogan kommuner samarbeider om organisering og utnyttelse av fellingsmannskapene i kommunene siden skadetilfeller ofte berører mer enn en av disse kommunene samtidig. Grong kommune har for tiden ansvaret for administrasjonen av dette samarbeidet, og har i noen år søkt om midler til de nevnte tiltakene. Midlene er brukt bl.a. til skytetrening og innkjøp av kameraer som er utplassert på strategiske plasser. I tillegg blir det satt ut kamera ved kadavrene som har utløst beslutning om fellingstillatelse.

Pkt. 7 om forvaltning av kongeørn

Kongeørn forvaltes av Statsforvalteren, og vurderes derfor ikke innenfor rovviltnemdas / rovviltplanens. Se vedlegg 1 til planen om Statsforvalterens oppgaver.

Pkt. 8

Dialogmøter mellom de ulike interessene og forvaltningen ser ikke ut til å være med i planen. Punktet må bl.a. sees i sammenheng med punkt 2 når det gjelder enighet om bestandsestimat og metoder for å anslå bestandenes størrelser. Dialog der ulike synspunkter og oppfatninger i rovviltforvaltningen kan utveksles, er et viktig konfliktdempende tiltak

Pkt. 9

Det reviderte planforslaget sier at kvoter på gaupe og antall lisenser for felling av jerv og bjørn til enhver tid skal sees i sammenheng med estimert bestand og bestandsmålene. Kommunen har i innspillet ment at kvotene har vært for lave i forhold til estimert bestand, men det har også vært en utfordring å fylle lisenskvotene

Rovviltnemda skriver i planen nederst side 8 at: «Når bestandene ligger over regionalt bestandsmål, og tiltak som lisensfelling og kvotejakt ikke gir tilfredsstillende resultat, mangler rovviltnemnda handlingsrom og ytterlige forvaltningstiltak. Rovviltnemnda tar derfor årlig initiativ ovenfor Miljødirektoratet, som har ansvar for å vurdere hvor og hvordan ekstraordinære uttak skal prioriteres. Det er Miljødirektoratet som har myndighet til å fatte vedtak

om ekstraordinære uttak, men vurderingen skal skje i dialog med rovviltneemndene. Rovviltneemnda ønsker en tettere dialog med Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak.»

Pkt. 10 om at det i følge det siste rovviltforliket i Stortinget ikke skal være potensielle skadegjørere i kalvingsområde for rein.

I region 6 er mange av kalvingsområdene å finne i de prioriterte områdene for rovvilt. For å redusere ulempene med det store overlappet har rovviltneemnda utarbeidet retningslinjer som er nedfelt i det reviderte planforslaget:

- Lavere terskel for å innvilge skadefellingstillatelse før og under kalvingsperioden.
- Rovviltneemnda skal signalisere ovenfor Miljødirektoratet at kalvingsområdene, samt reinbeitedistrikt med stor rovviltbelastning, skal prioriteres i forbindelse med eventuelle ekstraordinære uttak. Ekstraordinære uttak skal fortrinnsvis gjøres før kalvingsperioden.
- Utfordringene med kalvingsområdene for rein skal prioriteres med tanke på FKT-midler dersom uttak av skadevoldende rovvilt ikke er aktuelt
- Reinbeitedistriktets samlede rovviltbelastning skal tillegges vekt i beslutninger.

Pkt. 11

Punktet har flere elementer i seg:

a) Raskt og effektivt uttak

Det går nå ganske raskt å få avgjørelse i skadefellingssaker siden prosessen med søknad og avgjørelse kan gjøres muntlig, med påfølgende skriftlighet. Rovviltneemnda vil at tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet skal ha høy prioritet for å få raskere og mer effektiv skadefelling.

Kommunen har flere år søkt og fått tilskudd til treningssamlinger til fellingspersonell, samt viltkameraer med sender som kan monteres ved byttedyr og på andre strategiske steder for å lette felling og registrere rovvilt.

b) Om tilbakeholdelse av fellingstillatelser i beiteprioriterte områder:

Planen sier i tråd med nasjonale vedtak at det skal være klare skiller mellom beiteprioriterte og rovviltprioriterte områder. Det er Statsforvalteren og Miljødirektoratet som kan gi fellingstillatelser slik at fellingstillatelse i beiteprioriterte områder ikke er et tema for forvaltningsplanen, men et spørsmål om hvordan forvaltningsmyndighetene utøver sine hjemler.

Pkt. 12

Utarbeidelse av felles nordisk forvaltningsplan er ikke med som tiltak i foreslått forvaltningsplan.

Vurdering: Vi ser at felles nordisk plan nok heller egner seg på riksnivå, men at en felles plan for region 6, eller i det minste faste årlige møter med naboregionen vår i Sverige burde være et tiltak siden vi forvalter til dels felles rovviltstammer.

Samlet vurdering:

Flere av punktene i innspillet vurderes som oppfylt i planen eller på annen måte. Når det gjelder kongeørn skal den ikke forvaltes av rovviltnemda og følgelig ikke en del av forvaltningsplanen. Punktene som dermed vurderes aktuelle å ta med videre i høringen er:

- Pkt. 2 og 8 om dialog mellom interesseorganisasjoner for å oppnå felles forståelse når det gjelder metoder, ressursbruk og resultater i forbindelse med bestandsdata.
- Siden en felles nordisk forvaltningsplan ikke kom med som tiltak, bør dialog mellom rovviltregion 6 og naboregion i Sverige komme med som tiltak for å styrke samarbeidet om til dels felles rovviltbestander, der behovet for en felles plan også kan være et tema.

Vedlegg:

Høringsbrev og adresseliste

Høringsutkast - Revidert forvaltningsplan rovvilt region 6

Vedlegg:

1. Revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt – Norge legges ut på offentlig høring.
2. Høringsutkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt -Norge.